

ПРАДМОВА

ІРЫНА ЧАРНЯКЕВІЧ. У пошуках Палесься 7

ЭТНАЛЁГІЯ

ФЁДАР КЛІМЧУК. Загадкавае Палесьсе 13

Гутарка зь дзядзькам Лукашом 15

Назва «Палесьсе». Паходжаньне слова 16

Палесьсе і прарадзіма славянаў 17

Тэрыторыя Палесься і яго рэгіёны 18

Пошукі Палесься 22

Палесьсе ад дзядоў–прадзедоў. Якое яно? 24

Розныя характарыстыкі Палесься 25

Дык што ж гэта такое — Палесьсе? 26

ВОЛЬГА ЛАБАЧЭЎСКАЯ. «Мабыць, я вельмі захапляюся
Палесьсем...». Пра фатаграфічную спадчыну
этнографа Ісака Сэрбава 28

ГАННА ЭНГЕЛЬКІНГ. Паміж аповедам і пісаньнем.
Апавяданьні Ніны Лупчык-Ільянковай
як маніфэст ідэнтэчнасьці 52

Апавяданьні з рукапіснай спадчыны Ніны Лупчык-Ільянковай . . 61

Купальская ноч на Росах 61

Рамантычны касір 62

САФРОНІЙ ЖЛОБА. Сучасная палеская вёска:
паміж традыцыяй ды інавацыямі 65

ЭТНАЛІНГВІСТЫКА

МІКАЛАЙ АНТРОПАЎ. Традыцыйная этнакультура Палесься 72

ТАЦЯНА АГАПКІНА. Традыцыйныя палескія забароны,
зьявязаныя з дрэвамі 89

ЛЮДМІЛА ВІНАГРАДАВА. «Знаючыя людзі»
ў палескай дэманалёгіі 101

I. Як стаць «знаючым» 102

II. Музыкант 104

III. Мельнік 105

IV. Ганчар 106

V. Будаўнікі 107

VI. Пастух 111

VII. Павітуха 112

VIII. Цыганы 114

IX. Людзі, якія ўмеюць адганяць градавую хмару 115

ЭТНАСАЦЫЯЛЁГІЯ

ГАННА ЭНГЕЛЬКІНГ. Палесьсе Юзафа Абрэмбскага	118
ЮЗАФ АБРЭМБСКІ. Народ бяз бацькаўшчыны	137
Этнічная праблема Палесься	137
Палесьсе і палешукі ва ўяўленьнях суседзяў	142
У пошуках палешука	148
Паміж палешукамі	150
Унутраны моўны падзел Палесься	155
Палешукі ды іхныя суседзі	159
Нацыянальнае пытаньне Палесься	162
Палеская настальгія і распад этнічнай групы	168
Народ бяз бацькаўшчыны. Дадатак	172
Этнічная праблема Палесься	172
Этнічныя адрозьненні ды нацыянальная сьвядомасьць	172
Праблема аб'ектыўных крытэраў	174
Гістарычны аб'ектывізм. Гістарычныя і палеаэтналягічныя дасьледаваньні	175
Лінгвістычны аб'ектывізм	176
Крытыка лінгвістычнага падзелу этнічнага Палесься	177
Агульныя разважаньні. [Крытыка аб'ектыўнай лінгвістыкі]	181
Этнаграфічны аб'ектывізм. Этнаграфічная разнастайнасьць Палесься	187
Этнагеаграфічная тэорыя культуры	190
Агульныя высновы	194
[Пастаноўка этнічнай праблемы Палесься]	195
Палявы падыход	196
Вобраз палешука	197
Этнічны падзел Палесься	199
Шматаблічнасьць этнічнай групы	214
Мова	217
Народная культура як нацыянальная каштоўнасьць	218
Heimatliebe	219

КРЫТЫКА

ТАЦЬЯНА ВАЛОДЗІНА. Прыклад высокага прафэсіяналізму	221
--	------------

ГІСТОРЫЯ

НАТАЛЬІЯ СЬЛІЖ. Малодшая галіна княжацкага роду Саламярэцкіх на Піншчыне	225
Дадатак. Радавод малодшай галіны Саламярэцкіх	233
СТАНІСЛАЎ ЧАРОПКА. Палесьсе ў полымі войнаў сярэдзіны XVII стагодзьдзя	235

ВОЛЬГА САБАЛЕЎСКАЯ. «Як сьлімак у шкарлупіне...». Культура штодзённага жыцця берасьцейскіх габрэяў у першай палове XIX ст.	270
Тэма штодзённасьці як прадмет для роздуму	270
Ва ўмовах «лішку сацыяльнага жыцця»	272
Кіраўніцтва «талмудычнай рэспублікі»	279
Унутрыкагальныя войны	282
Усерасейскія «славутасьці» ў Берасьці	283
Дзень будзённы — дзень працоўны	285
Рэлігійнае жыццё	292
Вялікае перасяленьне габрэяў	296
Старое і новае ў галіне адукацыі	297
Падсумаваньне	299
СЯРГЕЙ ПІВАВАРЧЫК. Крэпасць «Палесье».....	301
АНДРЭЙ КІШТЫМАЎ. Палеская чыгуначная легенда	313
ДАРОТА МІХАЛЮК. Спрэчка адносна Палесься і спроба вызначэньня дзяржаўнай мяжы паміж БНР і УНР вясной 1918 г.	329
ВАЛЯНЦІНА ЛЕБЕДЗЕВА. «Украінская» ўлада на беларускім Палесьсі. Гомельская гарадзкая Дырэкторыя (1918—1919 гг.) ...	356
ВОЙЦЕХ СЬЛЯШЫНСКІ. Палесьсе ў палітыцы польскай дзяржавы ў 1918—1939 гг.....	370
ТАЦЬЯНА ЛІСОЎСКАЯ. Нэапратэстанцкі рух на Палесьсі з канца XIX ст. да 1939 году.....	383
Распаўсюджанне нэапратэстантызму на беларускім Палесьсі ў канцы XIX — пачатку XX стст.....	383
Разьвіцьцё нэапратэстанцкага руху на Палесьсі ў міжваенны пэрыяд	385
Дадаткі	399
АЛЕСЬ СМАЛЯНЧУК. Палескія Скірмунты: трагедыя восені 1939 году.....	401
СТАНІСЛАЎ СІЛЬВАНОВІЧ. Польскае насельніцтва на тэрыторыі заходняга Палесься напярэдадні і ў пачатку Другой сусьветнай вайны	410
ЗЬМІЦЕР КРЫВАШЭЙ. Пінск: партрэт пасьяваеннага гораду. .	426
Эцюд першы: рэалізм працоўнага подзьвігу	426
Эцюд другі. Насельніцтва	430
Эцюд трэці. Крытычны.	431
Эцюд чацьвёрты. Пабытовы	436
Эцюд пяты. Спажывецка-гандлёвы	438
Эцюд шосты. Адукацыйна-культурны	442
Выснова. «Карціна алеем»	445

АНДРЭЙ БОДАК. Народ і ўлада на Заходнім Палесьсі
ў першыя пасляваенныя гады. На прыкладзе
Дзвінскага раёну Берасьцейскай вобласці 446

ПАЛЕМІКА

АЛЯКСАНДАР ІЛЬІН. Кропку ставіць пакуль рана 457

IN MEMORIAM

УЛАДЗІМЕР ЛЯХОЎСКІ. Памяці Аляксандры Гесь 463